

Hyväksytty yhdistyksen syyskokouksessa 5.11.2013

1. Yleistä

2. Yhdistystoiminta

- 2.1 Jäsenistö ja jäsenmaksut
- 2.2 Yhdistyksen kokoukset
- 2.3 Hallitus
- 2.4 Toimisto ja henkilöstö
- 2.5 Talous ja varainhankinta

3. Kustannustoiminta ja myynti

- 3.1 Kustannustoiminta
- 3.2 Myynti- ja välitystoiminta
- 3.3 Tähdet ja avaruus -lehti

4. Koulutus- ja valistustoiminta

- 4.1 Planetaario
- 4.2 Kurssit
- 4.3 Esitelmät
- 4.4 Kirjasto
- 4.5 Kaivopuiston tähtitorni ja näytökset
- 4.6 Yleisötahtumat
- 4.7 Ursan koulu- ja päiväkotipalvelu
- 4.8 Kiertävä näyttely
- 4.9 Viestintä ja verkkopalvelut
 - 4.9.1 Blogit

5. Nuorisotoiminta

- 5.1 Lasten ja nuorten kerhotoiminta
- 5.2 Leirit
- 5.3 Muu toiminta
- 5.4 Nuoriso-ohjaajien koordinointi

6. Harrastustoiminta

- 6.1 Jaostot
- 6.2 Stella Arcti –palkinto
- 6.3 Cygnus
- 6.4 Harrastajien verkkojulkaisu
- 6.5 Jaostojulkaisu
- 6.6 Taivaanvahti-havaintojärjestelmä
- 6.7 Ursan havaintokeskus
- 6.8 Aikuisten kerho

7. Yhteydet muihin järjestöihin ja sidosryhmiin

- 7.1 Tähtiyhdistykset
- 7.2 Muut suomalaiset yhteisöt ja sidosryhmät
- 7.3 Kansainväliset yhteydet

Hyväksytty yhdistyksen syyskokouksessa 5.11.2013

1. Yleistä

Vuosi 2014 on Ursan 93. toimintavuosi. Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry tarjoaa jäsenilleen ja yleisölle selkeän ja nykyaikaisen käsityksen maailmankaikkeudesta sekä edistää tähtitieteen ja lähialojen harrastusta, kouluopetusta ja aikuiskasvatusta. Erityistä huomiota kiinnitetään luotettavan ja suomalaisiin oloihin sovitettun tiedon saattamiseksi nuorille.

Vuoden aikana on tarkoitus uusia Kaivopuiston tähtitornin kupu, aloittaa Ursan 100-vuotishistoriikin laadinta sekä kehittää nuorisotoimintaa ja verkkopalveluja.

2. Yhdistystoiminta

2.1 Jäsenistö ja jäsenmaksut

Ursan jäsenmäärän vuoden 2014 aikana oletetaan olevan keskimäärin 17 500. Ursan korkealaatuiset julkaisut, harrastus- ja muut palvelut sekä tapahtumat takaavat sekä nykyisten jäsenten korkean tyytyväisyyden jäsenyyteensä että jäsenmäärän kasvun.

Jäsenmaksut vuonna 2014 ovat:

Aikuiset 4X €

Nuoret (alle 18-vuotiaat) 3X €

Perhejäsenet 1X €

Yhteisöjäsenet 4X €

Kannatusjäsenet 4X0 €

2.2 Yhdistyksen kokoukset

Ursan sääntömääräinen kevätkokous pidetään maaliskuussa ja syyskokous loka-marraskuussa.

2.3 Hallitus

Hallitus kokoontuu vuoden aikana noin kuusi kertaa. Tarvittaessa järjestetään seminaareja rajatulla teemalla.

2.4 Toimisto ja henkilöstö

Ursan vakituisen henkilöstön määrä on kahdeksan. Esimiehenä toimii toimitusjohtaja. Henkilöstön työtehtäviä ja työnjakoa kehitetään tarvittaessa. Siviilipalvelusmiehiä ja osa-aikaista henkilökuntaa käytetään tarvittaessa.

2.5 Talous ja varainhankinta

Ursan toiminta rahoitetaan lähinnä jäsenmaksuilla sekä kustannus- ja välitystoiminnan tuotoilla. Lisäksi Ursa anoo tarpeen mukaan apurahoja ja avustuksia, erityisesti erikoisprojekteihin ja -hankintoihin. Suurimmat menoerät koostuvat jäsenlehden ja kirjojen painatuskuluista, palkoista ja toimitilojen vuokrista.

3. Kustannustoiminta ja myynti

3.1 Kustannustoiminta

Ursan julkaisemat tähtitieteeseen, muihin luonnontieteisiin sekä tähtiharrastukseen liittyvät kirjat ovat merkittävä ja näkyvä osa Ursaa. Ursa jatkaa kustannustoimintaa.

Hyväksytty yhdistyksen syyskokouksessa 5.11.2013

3.2 Myynti- ja välitystoiminta

Ursan suoramyynä on pääasiassa postimyyntiä. Käteismyyntiä on toimistossa ja tähtitornilla sekä yhdistyksen tapahtumissa ja messuilla.

Ursan kustantamia kirjoja sekä Tähdet ja avaruus -lehden irtonumeroita myydään myös kirjakaupoissa. Jäsenet voivat ostaa Ursan kirjoja jäsenhintaan sekä Ursan toimistolta että Helsingin keskustan Kolmen sepän kirjakaupasta.

Ursa palvelee jäseniään tarjoamalla aloitteleville harrastajille havaintovälineiden käyttöön liittyvää neuvontaa sekä edullisia ja hyvälaatuisia kaukoputkia ja kiikareita. Kaukoputkien hintaan sisältyy alkuopastus, ohjekirjallisuutta, käyttökurssi sekä puhelintuki.

3.3 Tähdet ja avaruus -lehti

Tähdet ja avaruus on Ursan jäsenlehti. Lehdestä ilmestyy kahdeksan numeroa. Tähdet ja avaruus kuuluu yhdistyksen vuosijäsenten jäsenetuihin. Lehden voi myös tilata liittymättä yhdistyksen jäseneksi, jolloin tilausmaksu on 50 euroa. Lehden numerot ovat jäsenten luettavissa myös verkossa. Lehden toimituksessa työskentelevät päätoimittaja, toimitussihteeri ja toimittaja. Lehden toimitus ylläpitää avaruus.fi-verkkosivuilla päivittäistä tähtitieteen uutispalvelua ja keskustelufoorumia.

4. Koulutus- ja valistustoiminta

4.1 Planetaario

Planetaarionäytöksiä pidetään etupäässä pääkaupunkiseudun kouluissa, päiväkodeissa ja erilaisten yleisötapahtumien yhteydessä. Starlab-planetaariota vuokrataan edullisesti kouluille sekä järjestetään opettajille koulutuksia planetaarion itsenäiseen käyttöön.

Ursa järjestää planetaarionäytöksiä myös Helsingin observatorion planetaariossa itsenäisesti sekä yhteistyössä yleisökeskuksen kanssa.

Planetaario kiertää Pohjois-Suomen ala-asteita 23.3.-4.4.

4.2 Kurssit

Kurssiohjelman rungon muodostavat kaukoputkikurssit, tähtitaivaan peruskurssit sekä tähtitaivaan jatkokurssi. Kaukoputken käyttöön opastavia ilmaisia pikakursseja järjestetään tarvittaessa pitkin vuotta. Kerran vuodessa järjestetään tähtivalokuvauskurssi ja maailmankaikkeuden peruskurssi.

Kurssitoiminnan järjestämiseen osallistuu OK-opintokeskus.

4.3 Esitelmät

Ursa järjestää syksyisin ja keväisin 3-5 esitelmästä koostuvan esitelmäsarjan. Sarjojen lisäksi järjestetään yksittäisiä esitelmiä esimerkiksi yleisötapahtumien yhteydessä. Esitelmät keskittyvät ajankohtaisiin aiheisiin ja tarjoavat tuoreinta tietoa tähtitieteestä ja sen lähitieteistä.

Esitelmien järjestämiseen osallistuu OK-opintokeskus.

Hyväksytty yhdistyksen syyskokouksessa 5.11.2013

4.4 Kirjasto

Ursan kirjasto palvelee omatoimista tiedonhakijaa tähtitieteen ja muiden luonnontieteiden aloilla. Kirjastoon tilataan sekä useita tähtitieteen populaarilehtiä että merkittävimpiä tieteellisiä julkaisuja. Lisäksi saatavilla ovat kotimaisten tähtiharrastusyhdistysten lehdet. Verkossa julkaistaviin lehtiin voi tutustua kirjaston tietokoneelta. Kirjastossa jatketaan Ursan piirissä pidettyjen esitelmien digitointia. Kirjaston tietokoneelle kootaan lukuisien ulkomaisten lehtien verkkoversioita.

Lehtiä ja vuosijulkaisuja sidotetaan aiempaan tapaan. Kasvatetaan vuoden 2013 syyskuun lopun 7799 (6376 lainattavaa nimikettä) nimikkeen kokoelmaa vuoden loppuun mennessä sidottujen lehtivuositietojen lisäksi ostamalla noin kolmellakymmenellä nimikkeellä. Kauko Olavi Tiaisen testamentin perusteella saadun 2470 kirjan ja lehtien irtonumerojen kokoelman liittäminen kirjaston kokoelmiin jatketaan jo liitettyjen 180 teoksen lisäksi. Samoin liitetään kirjaston kokoelmiin soveltuvin osin vuosikymmeniä tähtitiedettä harrastaneiden Bengt Grotenfeltin ja Isto Kauhasen perikuntien lahjoittamat kirjat.

Uusia teoksia hankittaessa otetaan jäsenten toiveet mahdollisuuksien mukaan huomioon. Lainattavien nimikkeiden luettelo päivitetään verkkoon vuoden alussa ja mahdollisuuksien mukaan myös vuoden kuluessa. Lainaus on mahdollista myös toimiston aukioloaikoina ja postitse.

Kirjaston blogissa esitellään uusien kirjojen lisäksi vanhempia kirjoja sekä kirjastoon tulevia lehtiä. Yhteistyö tieteellisten ja kunnallisten kirjastojen kanssa jatkuu.

4.5 Kaivopuiston tähtitorni ja näytökset

Tähtinäytöksiä järjestetään Kaivopuiston tähtitornilla 15.1.–15.3. ja 15.10.–15.12. klo 19–21 tiistaista sunnuntaihin. Aurinkonäytöksiä järjestetään 15.3.–15.6. sekä 1.8.–30.9. sunnuntaisin klo 13–15. Lisäksi näytöksiä järjestetään erilaisten yleisötapahtumien yhteydessä. Koululais- ja muut ryhmät voivat myös tilata yksityisnäytöksiä. Kaikki näytökset järjestetään vain selkeällä säällä. Ursan jäsenillä on näytöksiin vapaa pääsy.

Näytännöt järjestetään harrastajavoimin. Näyttäjryhmä kokoontuu vuoden aikana vähintään kaksi kertaa kehittämään näytöksiensä sisältöä. Torninhoitaja vastaa tornin teknisestä ylläpidosta.

Kaivopuiston tähtitornin kupu uusitaan vuoden 2014 aikana.

Tähtinäytöksiä voidaan järjestää mahdollisuuksien mukaan myös Helsingin observatorion tähtitorneissa.

4.6 Yleisötapahtumat

Valtakunnallista tähtiharrastuspäivää vietetään elokuun viimeisenä lauantaina. Päivän aikana tähtiharrastusyhdistysten esittelevät toimintaansa yleisölle.

Kansainvälinen avaruusviikko 4.-10. lokakuuta järjestetään yhteistyössä tähtiyhdistysten kanssa.

Vuoden 2014 Tähtipäivät järjestetään 21.-23.3. Inarissa yhteistyössä Ochejoga Utsjoen Ursa ry:n kanssa. Viikonlopun mittainen Tähtipäivät järjestetään yhteistyössä parhaan alustavan suunnitelman tehneen paikallisyhdistyksen kanssa. Vuoden 2015 Tähtipäivien haku umpeutuu

Hyväksytty yhdistyksen syyskokouksessa 5.11.2013

1.5.2014. Ursa korvaa tapahtuman perusteltavissa olevia kuluja 1 500 € saakka, antaa konsultaatioapua, luo tapahtumalle graafisen yleisilmeen, tiedostusapua sekä tarvittaessa järjestää laskutuksen Ursan kautta.

Ursa osallistuu myös ulkopuolisten järjestäjien tapahtumiin, messuille ja näyttelyihin. Toimistolla järjestetään joulukuussa joulumyyjäiset.

4.7 Ursan koulu- ja päiväkotipalvelu

Koulu- ja päiväkotipalvelun materiaalipakettien ja kaukoputkien lainaaminen on ilmaista toimistolta noudettaessa, muutoin lainauksesta veloitetaan lähetyskulut.

Pääkaupunkiseudun ja lähialueiden koulut voivat tiedustella Ursasta esitelmää tai päivänavausta. Palvelu on maksuton.

4.8 Kiertävä näyttely

Kiertävää tähtitiedenäyttelyä huolletaan ja sen käyttöaste yritetään edelleen pitää korkeana. Näyttelyä lainataan kirjastoille, kouluille ja muille julkisille yhteisöille. Näyttelyesineiden lainaaminen on maksutonta, postilainoista veloitetaan lähetyskulut.

4.9 Viestintä ja verkkopalvelut

Ursan toiminnasta ja tähtitaivaan tapahtumista tiedotetaan Tähdet ja avaruus -lehdessä, Ursan kotisivuilla ja erityisesti etusivun ajankohtaisuutisissa, yhdistyksen Facebook-sivulla sekä sähköpostilistoilla. Tarpeen mukaan laaditaan myös lehdistötiedotteita. Helsingin observatorio näkyy osana Ursan tiedotusta. Yleisön ja tiedotusvälineiden kanssa kommunikoidaan säännöllisesti myös puhelimella ja sähköpostitse.

Verkkopalveluiden (kuten verkkosivujen, sähköpostilistjen ja sähköpostiosoitteiden) tarjoamista paikallisyhdistyksille jatketaan. Verkkopalveluja laajennetaan ja kehitetään vuoden aikana.

4.9.1 Blogit

Ursan verkkosivuilla ilmestyy viisi uutta asiantuntijablogia. Blogit ovat kesätauolla heinäkuun ajan.

5. Nuorisotoiminta

Ursan järjestämä nuorisotoiminta tähtää lasten ja nuorten luonnontieteisiin ja erityisesti tähtitieteeseen kohdistuvan kiinnostuksen herättämiseen ja tukemiseen. Yhdistyksen tarkoituksena on tarjota selkeä ja nykyaikainen käsitys maailmankaikkeudesta jäsenilleen ja suurelle yleisölle, ensisijaisesti nuorille.

5.1 Lasten ja nuorten kerhotoiminta

Lasten ja nuorten kerhot Meissa, Rigel, Alnilam sekä tutkijakerhot kokoontuvat syys- ja kevätkausilla kerran viikossa Helsingin observatorion tiloissa. Ohjelmointikerho jatkaa toimintaansa Pasilan nuorisotalon tiloissa. Toimintaa laajennetaan ja muokataan tarvittaessa ja sen jatkuvuus pyritään turvaamaan mahdollisimman hyvin. Kerhot ovat maksuttomia Ursan nuorisojäsenille, paitsi tutkijakerhot, joissa on pieni materiaalimaksu.

Hyväksytty yhdistyksen syyskokouksessa 5.11.2013

5.2 Leirit

Lapsille ja nuorille järjestetään vuonna 2014 yksi talvileiri ja kaksi kesäleiriä. Leirit järjestetään Ursan havaintokeskus Tähtikallion tiloissa.

Ursa voi olla mukana järjestämässä kesällä myös Helsingin observatorion lasten ja nuorten päiväleirejä.

5.3 Muu toiminta

Nuorille järjestetään tarpeen mukaan myös lyhytkestoista, kurssimuotoista toimintaa.

5.4 Nuoriso-ohjaajien koordinointi

Nuoriso-ohjaajien toimintaa ja kerhojen sisältöä koordinoi osa-aikainen nuorisovastaava. Nuorisotoiminnan ohjaajien ensiapu- ja ohjaajaosaamista täydennetään tarpeen mukaan. Tavoitteena on, että kaikki ohjaajat ovat suorittaneet ensiapukurssin.

6. Harrastustoiminta

Ursan harrastus- ja havaintotoiminta on valtakunnallista. Keskeisimmät harrastajia kokoavat verkkoyhteisöt ovat Ursan ylläpitämät sähköpostilistat, Avaruus.fi-keskustelufoorumi sekä Taivaanvahti-havaintojärjestelmä.

Ursan toimijoiden yhteinen illanvietto järjestetään loppusyksystä. Tilaisuudessa jaetaan ansioituneiden tähtiharrastajien palkinnot sekä muut mahdolliset huomionsoitukset.

6.1 Jaostot

Ursan jaostot tarjoavat valtakunnallisen yhteydenpitokanavan aktiivisille harrastajille. Ursassa on 12 harrastusjaostoa ja kaksi jaostoihin verrattavaa harrastusryhmää. Jaostot ohjaavat harrastustoimintaa ja järjestelmällistä havaintojen tekoa alallaan.

Jaostojen yhteisiä hankkeita, kuten tapahtumia ja hallintoa, koordinoi ja tukee jaostojen yhteistyöelin. Jaostojen yksityiskohtaisempi toimintasuunnitelma on liitteessä 1.

6.2 Stella Arcti -palkinto

Ursa palkitsee ansioituneita tähtiharrastajia Stella Arcti -palkinnolla. Palkitsemisen perusteena voi olla merkittävä havainto tai ansiokas havainto- tai harrastustoiminta. Palkinto on jaettu vuodesta 1988 lähtien, ja se jaetaan Tähtipäivien tai Cygnus-kesätapahtuman yhteydessä.

6.3 Cygnus

Ursa järjestää loppukesästä yhteistyössä Keski-Uudenmaan Altair ry:n kanssa Cygnus-kesätapahtuman Mäntsälässä. Tapahtuma kokoaa Ursan harrastusjaostot suunnittelemaan yhteistä toimintaa ja raportoimaan kuluneen kauden havainnoista. Tapahtuma on järjestetty säännöllisesti vuodesta 1987. Ursa osallistuu Cygnuksen järjestämiseen hoitamalla tarvittaessa tapahtuman rahaliikenteen, lainaamalla kalustoa sekä korvaamalla järjestävälle yhdistykselle muuten koituvat kohtuullisenkokoiset, perustellut rahalliset tappiot.

Hyväksytty yhdistyksen syyskokouksessa 5.11.2013

6.4 Harrastajien verkkojulkaisu

Ursa alkaa julkaista vuoden 2014 alusta uutta harrastustoimintaan keskittyvää verkkojulkaisua. Julkaisua kirjoittavat vapaaehtoiset harrastajat ja se on kaikkien halukkaiden luettavissa. Julkaisulla on vastaava toimittaja.

6.5 Jaostojulkaisu

Vuonna 2014 ilmestyy ensimmäinen jaostojen toimintaa esittelevä, painettu julkaisu. Julkaisua kirjoittavat vapaaehtoiset harrastajat ja se on tilattava erikseen. Julkaisulla on vastaava toimittaja.

6.6 Taivaanvahti-havaintojärjestelmä

Taivaanvahti on Ursan perustama havaintojärjestelmä tähtitieteellisten ja ilmakehän ilmiöiden seurantaan. Järjestelmä sijaitsee internetissä osoitteessa www.taivaanvahti.fi. Kyseessä on kaikille suomalaisille avoin työkalu, jonka avulla jaetaan tietoa Suomen yö- ja päivätaivaalla esiintyvistä ilmiöistä. Havaintojärjestelmän ylläpito tehdään pääosin vapaaehtoisvoimin. Järjestelmällä on noin 20 moderaattoria.

Vuonna 2014 jatketaan Tieteen tiedotus ry:n sekä Jenny ja Antti Wihurin säätiön myöntämien apurahojen turvin järjestelmän kehittämistä.

6.7 Ursan havaintokeskus

Havaintokeskuksessa keskitytään Yhteinen taivas -hankkeen myötä tulleiden uusien havaintolaitteiden ja järjestelmien sujuvaan käyttöön. Tavoitteena järjestää jo vakiintuneita tapahtumia sekä kasvattaa samalla keskuksen käyttöastetta.

Havaintokeskuksen yksityiskohtaisempi toimintasuunnitelma on liitteessä 2.

6.8 Aikuisten kerho

Aikuisten harrastajien kerho kokoontuu joka toinen viikko Helsingin observatoriolla. Kerhossa keskustellaan tähtitieteellisistä aiheista sekä tehdään tutustumiskäyntejä kiinnostaviin kohteisiin. Toisinaan puhumassa on kutsuttuja asiantuntijoita tähtitieteen ja lähitieteiden saralta.

7. Yhteydet muihin järjestöihin ja sidosryhmiin

7.1 Tähtiyhdistykset

Ursa jatkaa Suomen noin 40 tähtiyhdistyksen ja kerhon tietokannan ylläpitämistä. Aktiivisille yhdistyksille lähetetään veloitusetta Ursan uutuskirjoja sekä Tähdet ja avaruus -lehden vuosikerta. Lisäksi Ursa tarjoaa yhdistysten kotisivuille palvelintilaa.

Yhteydenpito yhdistyksiin hoidetaan suunnittelijan sekä kerho- ja yhdistystoimintajaoston yhteistyönä. Vuoden aikana järjestetään myös yhdistysseminaari.

7.2 Muut suomalaiset yhteisöt ja sidosryhmät

Ursa tekee yhteistyötä yliopistojen ja tieteellisten seurojen kanssa. Ursa on Tieteellisten seurain valtuuskunnan aktiivinen jäsen, ja Ursan jäsen toimii valtuuskunnan hallituksen jäsenenä kaudella 2012-2014. Yhdistys huolehtii siitä, että valtuuskunnan jäsenehdot täyttyvät

Hyväksytty yhdistyksen syyskokouksessa 5.11.2013

vastaisuudessakin. Ursa järjestää esitelmiä ja kursseja Opintotoiminnan keskusliiton kanssa. Ursa on Suomen kustannusyhdistyksen, Suomen Tiedekustantajien sekä Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton jäsen. Ursa on myös Suomen tähtitieteilijäseuran kannatusjäsen.

Löyhempää yhteistyötä tehdään tilannekohtaisesti myös muiden kotimaisten sivistysjärjestöjen, opettajaliittojen (MAOL, BMOL), kirjastojen, päiväkotien ja koulujen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös tiedekeskus Heurekan, Suomen ympäristökeskuksen sekä Helsingin yliopiston tähtitieteen opiskelijoiden ainejärjestö Meridiaanin kanssa.

7.3 Kansainväliset yhteydet

Ursa pitää yllä aktiivisesti kansainvälisiä yhteyksiä. Suuri osa yhteistyöstä tapahtuu havaintojaostojen toiminnassa henkilökohtaisten kontaktien ja aineistojen vaihdon kautta. Ursa tai sen toimihenkilöt ovat mukana mm. seuraavissa kansainvälisissä järjestöissä: Association of Lunar and Planetary Observers, British Interplanetary Society, British Astronomical Association, European Association for Astronomy Education (EAAE), International Meteor Organization, Royal Astronomical Society of Canada - Kingston Centre, Svensk AmatörAstronomisk Förening (SAAF), The Planetary Society.

Toimihenkilöt osallistuvat tarvittaessa em. järjestöjen kokouksiin. Ursan kirjastolla on laajat kansainväliset yhteydet.